FREDRIKSTAD KOMMUNE

Årsplan barnehageåret 2026-2027

Løen barnehage

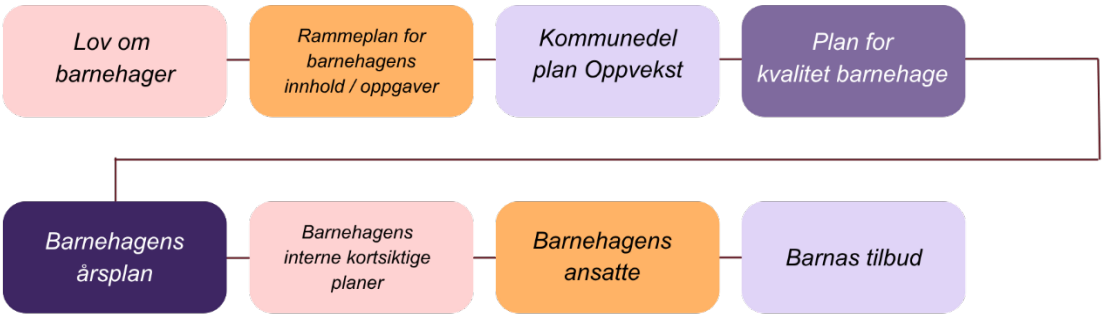
Vedtatt av: Løen barnehage Su Dato: 28-10-26

Forord

Å bidra til at alle barn får en god start i livet er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første og frivillige steget i et helhetlig utdanningsløp og legger grunnlaget for videre utvikling, læring, danning og demokratisk deltakelse. God kvalitet i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en god start og gode muligheter videre i livet.

Alle virksomheter i Fredrikstad kommune har en felles visjon «Sammen løfter vi Fredrikstad», hvor verdiene inkluderende, ansvarlig og modig står sentralt og skal være gjeldende i arbeidet vårt. I kommuneområde oppvekst jobber i fellesskap med kvalitetsutviklingen «sammen om en god oppvekst».

Fredrikstad kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Hver barnehage utarbeider sin årsplan ut fra de fastsatte rammene. Disse rammene er i tråd med kravene som er beskrevet i barnehageloven med forskrifter. Årsplanen er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Den bygger på FNs barnekonvensjon, Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver samt den politisk vedtatte Plan for kvalitet i barnehagen. Planen følger opp Kommunedelplan for oppvekst 2021–2032, heretter kalt oppvekstplanen, som angir retningen for Fredrikstad kommunes oppvekstpolitikk i perioden fram mot 2032. Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

Figur 1: Kommunens planhierarki

Årsplanen er veiledende for ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid. Innholdet skal være gjenkjennbart i barnehagens praksis og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre. Barnehagen er en del av «laget rundt barnet», og et tett og godt samarbeid med foreldre er viktig for kvaliteten og for å skape helhet og sammenheng i barns hverdag.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Lykke til med det viktige arbeidet dere gjør for å skape gode oppvekstsvilkår i Fredrikstad kommune.

Ønsker dere alle et godt barnehageår!

Gøril Pedersen Bjerknes
Kommunalsjef barnehage

Innhold

1 Informasjon om barnehagen 3

2 Kvalitet i vår barnehage 4

2.1 Pedagogisk grunnsyn 4
2.2 Pedagogisk arbeid 4
2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene 5

3 Barnehagens formål og innhold 7

3.1 Omsorg 7
3.2 Lek, læring og danning 7
3.3 Medvirkning 7
3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø 8

4 Barnehagens arbeidsmåter 14

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering 14
4.2 Fagområder 15
4.3 Digital praksis i barnehagen 16
4.4 Progresjon i barnehagen 16

5 Overganger 18

5.1 Overgang hjem-barnehage 18
5.1.2 Oppstart i barnehagen 18
5.2 Overganger innad i barnehagen 18
5.3 Overgang til skole og SFO 18

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning 20

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring 23

Kildehenvisning 25

1 Informasjon om barnehagen

Velkommen til Løen barnehage

Et sted der små og store har det trygt og godt sammen. For oss er det viktig at barn gleder seg til å gå i barnehagen og at foreldrene er trygge på at her har barnet det trygt og godt. Barna får leke, mestre, utfolde seg, lære og skape noe. Vår visjon er:

Sammen gir vi barndommen verdi gjennom lek, vennskap, glede og hverdagsmagi

Løen barnehage er en 3 avdelings barnehage som ligger på Sellebakk. Vi har 2 avdelinger med barn fra 3-6 og en avdeling med barn fra 0-3 år. Vi er til sammen 51 barn. Vi er naboer med Kjølberg barneskole.

Vi er en flerkulturell barnehage. Vi er representert med mange ulike nasjonaliteter og morsmål. Vi ønsker å ta de ulike kulturene inn i barnehagen i samarbeid med foreldrene. Vi har fokus på at barna skal ha et godt språkmiljø, hvor vi jobber med innlæring av ord og begreper, gjennom eventyr, bøker, konkreter, bilder og samtaler. Vi har en språkressurs i barnehagen som er en god bidragsyter inn i dette arbeidet.

Løen barnehage er en av tre barnehager som er med i et treårig prosjekt mellom kommunen og Høyskolen i Østfold, 2025-2028, Folkehelseprosjekt 2. Sentralt i prosjektet står arbeidet med de fysiske lekemiljøer, frilek, risikolek og fysisk aktivitet. Prosjektet retter seg både mot barnehagen og mot foresatte. Målet er å bedre barnas sosioemosjonelle ferdigheter

Vi benytter oss av nærområdet her på Sellebakk for eksempel Borgehallen, Biblioteket, Trollfjell, Petri, Torpelund og Gullskår.

Vi har engasjerte, omsorgsfulle, kompetente ansatte som vil være autorative voksen og jobbe målbevisst med de tiltakene vi har satt oss.
Vi tar imot lærlinger i barne og ungdomsarbeiderfaget, elever fra Glemmen vgs.
Spesialpedagoger og pedagoger fra PPS jobber vi tett sammen med når barna har behov for det

Mer informasjon om barnehagen finner dere på kommunens hjemmeside og i barnehagens vedtekter.

2 Kvalitet i vår barnehage

2.1 Pedagogisk grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn omfatter ideene, oppfatningene, verdier, holdninger, menneskesyn og kunnskaper som ligger til grunn for våre pedagogiske valg og handlinger. Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke uforanderlig, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling.

Hvordan vi i barnehagen tenker om og jobber med omsorg, lek, læring og danning henger tett sammen med vårt pedagogiske grunnsyn. Det er ikke rom for tilfeldig eller privat praksis, men våre avgjørelser og prioriteringer skal forankres og begrunnes ut fra et faglig ståsted hvor vi opptrer som profesjonelle lagarbeider – som en del av «laget rundt barnet». I det profesjonelle lagarbeidet anerkjennes det at de beste løsningene finnes i fellesskap med barn og foreldre, og på tvers av virksomheter, etater og profesjonsgrenser.

Plan for kvalitet, som er en operasjonalisering av oppvekstplanen beskriver det menneskesynet som er gjeldende for oss som jobber med barn i Fredrikstad kommune:

> «*Innenfor barnehage, skole og barne- og familietjenester ligger det til grunn at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss. Dette beskriver et menneskesyn som er preget av respekt, menneskeverd og fokus på ressurser, muligheter og utvikling*.»
>
> «*Det er også en del av vårt grunnleggende menneskesyn at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre. Det er derfor en viktig del av en god oppvekst at alle barn er en del av et inkluderende barnehage- og skolemiljø.»*

Vi som jobber i barnehage skal kontinuerlig reflektere over egen rolle i møte med barn og deres familie, og minne hverandre på at det er vi som er ansvarlig i disse møtene. I Fredrikstad kommune er teorien om den autoritative voksenrollen valgt som felles faglig rammeverk. Vi skal øve på den autoritative rollen i alle våre møter – med barna, familiene og med hverandre. Det er et mål at det skal jobbes for et autoritativt klima i virksomheten. Det handler om å oppnå god relasjonskvalitet på alle nivåer i barnehagen, samtidig som det kommuniseres og utøves tydelige og rettferdige normer og grenser i det daglige samspillet.

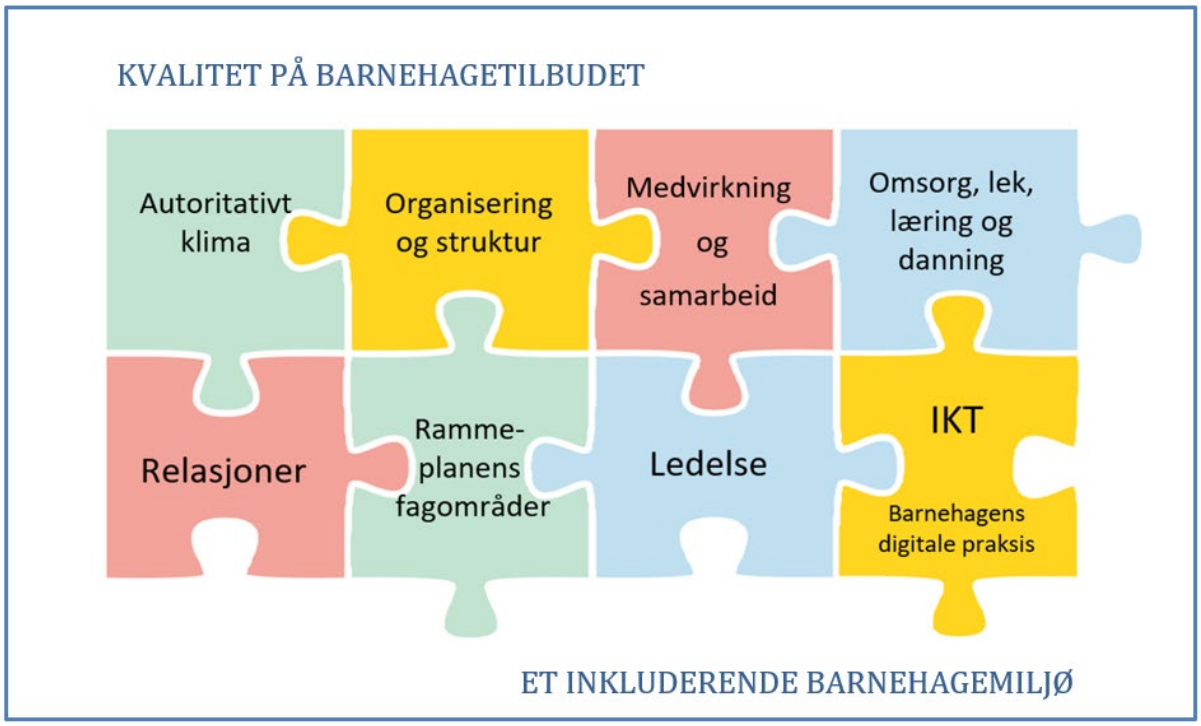
2.2 Pedagogisk arbeid

Pedagogisk arbeid i barnehagen bygger på vårt pedagogiske grunnsyn. Det henger sammen med valg som gjøres med bakgrunn i rammeplanen og nasjonale føringer, samtidig som det er tilpasset vår barnehages egenart. For å oppnå god kvalitet i vår tjeneste og i oppvekstsektjenestene generelt må vi jobbe for et felles verdigrunnlag og en felles forståelse av hva vi skal oppnå, både innenfor egen virksomhet og i møte med andre tjenester vi samarbeider med. Dette jobber vi med gjennom Plan for kvalitet, sammen med de andre virksomhetene i oppvekstseksjonen.

Vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser preger arbeidet og innholdet i vår barnehagehverdag. Sammen med alle valg og mikroavgjørelser som gjøres av den enkelte medarbeider i vår barnehage, utgjør det til sammen kvaliteten på tilbudet barna får i vår barnehage. Lek, barnas interesser og engasjement er viktig grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Barnehagen jobber tverrfaglig og fagområdene skal bidra til barna lek, lærling og trivsel, samt bidra til allsidig utvikling og helse. Fagområdene flettes inn

i hverandre gjennom aktiviteter, lek og turer- og må sees i sammenheng. Arbeid med relasjoner, språk, lek, læring og de ulike fagområdene i rammeplanen, vil være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktivitetene hos oss.

Rammeplanen sier at det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Dermed skal barnehagens strukturer og organisering tilpasses barna og barnegruppen som til enhver tid går i barnehagen.

Figur 2: Modell som viser et sammensatt og helhetlig barnehagetilbud

Alt dette, og mye mer, utgjør deler av en helhet som sammen danner kvaliteten på tilbudet det enkelte barnet får i vår barnehage. Som et puslespill, hvor vi må jobbe for å finne hver enkelt brikke til å henge sammen:

2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene

Et autoritativt klima og et trygt og godt barnehagemiljø med fokus på lek

Vi vil bygge positive relasjoner til barna ved å være til stede som trygge, tydelige og støttende voksene. Barna skal oppleve de voksene i barnehagen som trygge og varme, som setter tydelige rammer. Det er vårt ansvar at vi har god relasjon til hvert enkelt barn.

Vi har et barnesyn hvor vi tar barns meninger og tanker på alvor. Barnas stemmer skal bli hørt, de skal få være med å medvirke i sin egen barnehage hverdag. Vi vil ha fokus på leken, lekemiljø og voksenrolle. Vi vil tilrettelegge og sett av god tid til lek og sammen skape lekemagi.
Barna i vår barnehage skal trives, ha venner og ha lyst å gå i barnehagen.

Lekeprosjektet vil de kommende årene være en sentral del av barnehagens pedagogiske utviklingsarbeid. Gjennom fokus på lek, risikolek, mestring og inkluderende lekemiljøer skal vi bidra til robuste barn som utvikler sosiale, emosjonelle og språklige ferdigheter.

Vi skal være lyttende og observante oven for barn og foreldre, for å kunne se og oppdage om barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø og da sette inn tiltak.

Språk
Vi ønsker å ha en praksis som synliggjøre det språklige og kulturelle mangfoldet.
Vi ønsker at det språkligmangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, samtidig som vi skal fremme og utvikle barnas norske språk.
Vi benytter oss av konkreter, bøker, spill, ASK og nett ressursen Polylino.

3 Barnehagens formål og innhold

3.1 Omsorg

Barnehagen skal gi god omsorg som preger alle situasjoner i barnas hverdag. Den skal komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg handler om å oppleve et miljø preget av aksept og anerkjennelse. Trygge og stabile rammer øker muligheten gode mestringsopplevelser, utvikling og læring.
I samspill med andre lærer barna å vise omsorg for personer rundt seg og de er i en konstant læringsprosess. Omsorg i barnehagen handler både om barn – barn–relasjoner og voksen – barn–relasjoner. Ved at barn får mulighet til å ta imot og gi omsorg, dannes grunnlaget for utvikling av empati, respekt og toleranse. Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet handler om hvordan vi gir omsorg.

3.2 Lek, læring og danning

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og erfare at egen opplevelsesverden gjelder.
Barnehagens arbeid med lek, læring og danning vil bli synliggjort og utdypet videre gjennom årsplanen, spesielt i kapittel 3.4 Barnehagens leke og læringsmiljø.

3.3 Medvirkning

For at det allmennpedagogiske tilbudet skal kunne tilpasses barnas behov og forutsetninger er det avgjørende at vi jobber med barns medvirkning. Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lovverket. Deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Å ta dette på alvor er en forutsetning for at barnehagehverdagen skal oppleves meningsfull for barn, at de får leke, lære, oppleve mestring og utvikle seg.

3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Leke- og læringsmiljø er summen av de relasjonelle, kulturelle og fysiske forholdene i barnehagen, samt språkmiljøet. Vi har voksne som er bevisst sin rolle og forbildefunksjon for blant annet hvordan man lytter, gir konstruktiv respons, bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i samspill med barn.

Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde et trygt leke- og læringsmiljø, samt bygge gode relasjoner i barnehagen.

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og utøving av tydelig og grensesettende rammer. Dette vil kunne bidra som en beskyttelsesfaktor i barnas liv.

Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har i tillegg stor betydning at de også bryr seg om de andre barna.

Figur 3: Modell som illustrerer ulike voksenstiler

I tillegg til autoritative voksne, har tilretteleggingen av det fysiske lekemiljø og dermed også tilrettelegging av leken, stor betydning for å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagen. Miljøet må stadig være i bevegelse og endres i takt med barnas fysiske behov, interesser og leketemaer. Miljøet skal også stimulere og legge til rette for ulike former for kommunikasjon, problemløsning og språkutvikling. Å skape spennende møteplasser som stimulerer barns spontane samværsformer, bidrar til at barna bygger relasjoner, får felles lekereferanser og felles forståelse for lekens innhold. Dette er av stor betydning for å etablere vennskap med andre barn og opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet.

Vårt mål for barnehagens leke- og læringsmiljø:

Vi er en inkluderende barnehage hvor alle barn opplever trygghet og mestring i sitt leke- og læringsmiljø

Dette målet skal ses i tett sammenheng med nasjonale sektormål, som også er målene i Plan for kvalitet i barnehagen:

- **Et inkluderende barnehagefellesskap med likeverdig kvalitet**
- **Kompetanseheving for ansatte**

Psykososialt miljø

I vår barnehage opplever alle et trygt lek- og læringsmiljø og å være en del av et inkluderende fellesskap

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende fellesskap med rom for ulikheter, vi jobber forebyggende med fokus på vennskap, individ og gruppe	• *Vi benytter oss av litteratur om tema.* • *Vi deler i mindre grupper.* • *Vi deler barna etter alder.* • *Vi øver på å fram snakke hverandre.* • *Vi er lyttende, til stede værende voksene.* • *Vi har barnesamtaler.* • *Til rette legge for gode lekemiljøer.*
I vår barnehage har alle ansatte kunnskap om loven og plikter knyttet til et trygt og godt barnehagemiljø	• *Vi reflektere rundt vår egen praksis.* • *Vi går igjennom loven og plikter på plandagen i august og i januar* • *Vi jobber uti fra en lik praksis*
I vår barnehage har vi et autoritativt klima i møte med barn, familier og hverandre	*Tiltak/strategi* • *Vi har foreldrekompasset på foreldremøte.* • *Vi sier hei og er imøtekommende til barn, foreldre og kollegaer.* • *Vi er lyttende ovenfor barn, foreldre og hverandre.Vi tar ansvar når ting oppstår.* • *Vi snakker ikke over hodene til barna.* • *Vi har oppstarts samtaler med nye foreldre.* • *Vi er lyttende og reflekterende i dialog med foreldrene.* • *Brukerundersøkelse blir sendt ut til foreldrene*

I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene om et trygt og godt barnehagemiljø. Dette samarbeidet er avgjørende for å nå målet om et trygt og inkluderende barnehagemiljø.

Hvordan det gjøres i vår barnehage står beskrevet i kapittel 6. Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Fysisk miljø

I vår barnehage legger vi til rette for et inkluderende og stimulerende fysisk lekemiljø - både inne i barnehagen, på barnehagens uteområde og i nærmiljøet.

Eget mål her

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende, fysisk stimulerende og fleksibelt lekemiljø ***inne*** i barnehagen med materialvalg og utstyr som inspirerer, er tilgjengelige og som inviterer til lek og samhandling.	*Tiltak/strateg* • *Vi deler i små grupper.* • *Vi skaper gode kroker for lek.* • *Vi er aktive og engasjerte voksen som endrer lekemiljøet og legger ut spor.* • *Vi er lekende voksene som deltar i barns lek.* • *Vi observere og hjelper barn inn i lek.* • *Vi lar barn medvirke, barnas stemmer blir hørt.* • *Vi verner om barns lek og verdsetter vennskap*.
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø ***ute*** i barnehagen, som stimulerer barnas allsidige bevegelseserfaringer, lek og samhandling.	*Tiltak/strategi* • *Vi er nysgjerrige på det barn finner ute, vi undrer oss sammen med barna.* • *Vi benytter oss av nærmiljøet.* • *Vi er til stede i leken.* • *Vi henger opp Qr-koder ute.* • *Vi benytter oss av sangleker og musikk.* • *Vi er lekende voksene som deltar i barns lek.* • *Vi observere og hjelper barn inn i lek*. • *Vi tilbyr udefinerte leker.*
I vår barnehage møter barna variert og utfordrende terreng tilpasset alder og modenhet – på barnehagens uteområde og i nærmiljøet	*Tiltak/strategi* • *Tilpasser turer i nærmiljøet uti fra barns aldere og modenhet.* • *Vi benytter oss av gymsal (Borgehallen).* • *Vi har vann tilvenning for de eldste barna.* • *Vi har ulike lekeapparater og arrangere aktiviteter på uteplassen.* • *Vi lar barna utfordre seg selv fysisk - risikolek*

Språk miljø

I vår barnehage skal språkarbeidet være lystbetont, preget av lek og gi rom for utforskning og undring

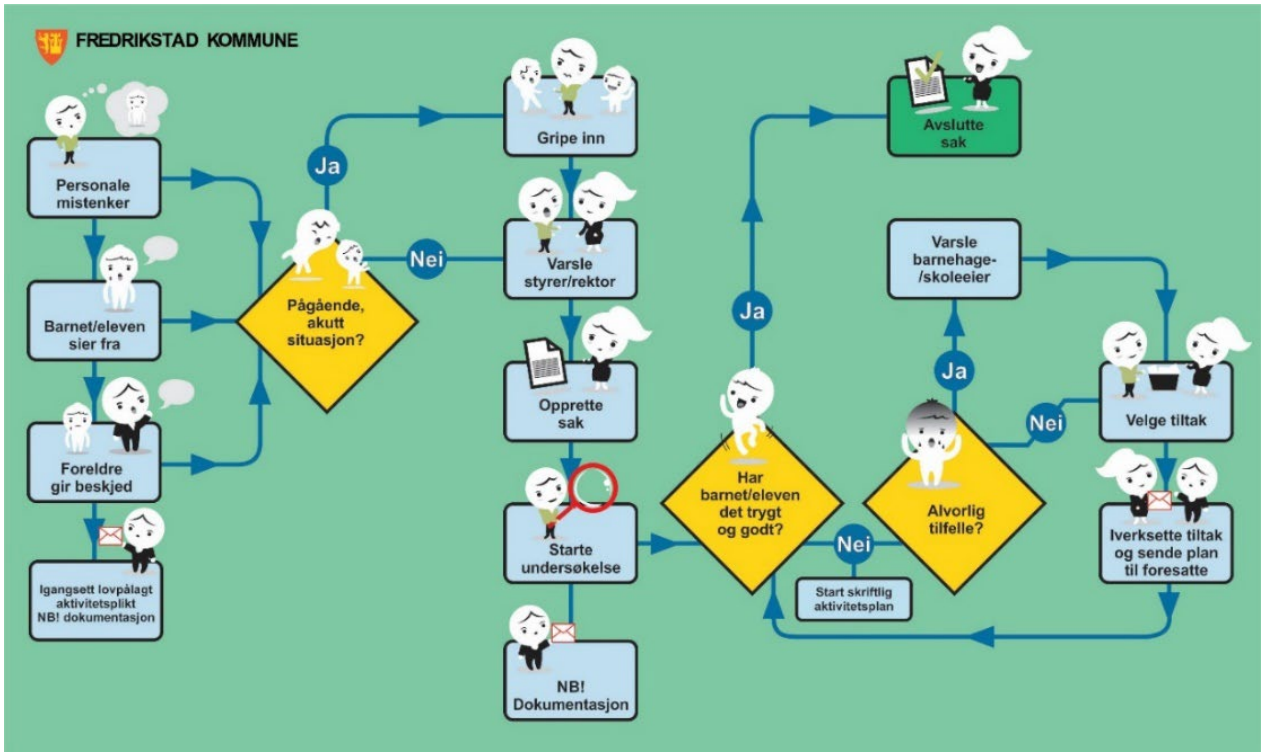
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skaper vi et inkluderende og inspirerende språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke, språk og kommunisere med hverandre	*Tiltak/strategi* • *Faste tur dager-hvor vi setter ord på opplevelser og funn i naturen.* • *Vi bruker elektronisk mikroskop, ser på ting vi finner i naturen.* • *Vi benytter oss av QR-koder og lager filmer.* *Lager PowerPoint bøker sammen med barna, som er tilgengelig for barn og foreldre* • *Henger opp bilder og ting av det barna lager, til refleksjon med barna.* • *Vi bruker rim, regler og sang.* • *Vi har språkgrupper.* • *Vi er samarbeider med biblioteket og er på samlinger der.* • *Vi er lyttende voksene og følger barna i deres ytringer.* • *Vi benytter oss av ASK*
I vår barnehage får barnet uttrykke tanker, følelser, ønsker, erfaringer, løse konflikter og skape positive relasjoner gjennom språk	*Tiltak/strategi* • *Vi er autoritative voksene.* • *Vi har samlinger med ulike temaer.* • *Vi benytter oss av litteratur som omhandler temaet, vennebøker.* • *Benytter oss av konkreter og praksis fortellinger.* • *Vi tar barna på alvor og er lyttende.* • *Alle barn blir hørt og sett når de viser følelser og de blir tatt på alvor* • *Vi er avventende og støttende, når barn skal løse konflikter selv.*
I vår barnehage er vi gode språkmodeller og vi videreutvikler barnas begrepsforståelse ved å bruke et variert ordforråd	*Tiltak/strategi* • *Vi er gode språklige rollemodeller.* • *Vi bruker korte setninger, blikk kontakt, kropps språk og gjentagelser.* • *Benevner alt vi gjør og bruker konkreter.* • *Vi har språkressurs.* • *Deler barna inn i små grupper.* • *Har ASK plansjer hengende opp*
I vår barnehage bruker vi varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer	*Tiltak/strategi* • *Ulike språk som er representert i barnehagen løftes frem.* • *Vi benytter oss bl.a. av Snakkepakken, Polylino,.* • *Språkposer m/diverse konkreter.* • *Vi har fokus på eventyr og dramatisering.*

	• *Vi benytter oss av sang, sangleker, musikk, rim og regler, dramatisering og bøker.* • *Vi benytter oss av ulike spill.* • *Begrepslæring med tankekart.* • *Vi er med på bokstart på biblioteket*

3.5 Alle skal ha det trygt og godt

Hvordan vår barnehage jobber forebyggende slik at alle barn opplever et inkluderende, trygt og godt leke- og læringsmiljø, i tråd med barnehageloven § 41, er beskrevet ovenfor. Dersom det skulle vise seg at et barn ikke skulle ha det trygt og godt psykososialt miljø, har barnehagen en aktivitetsplikt i tråd med barnehageloven §§ 42-43. Aktivitetsplikten består av fem delplikter og er visualisert i skjemaet nedenfor:

- Følge med
- Gripe inn
- Melde fra
- Undersøke
- Sette inn tiltak

Figur 4: Flytskjema barnehagen aktivitetsplikt

Flytskjemaet viser hvordan barnehagen jobber hvis de får kjennskap til at ett eller flere barn ikke har et inkluderende og trygt leke- og læringsmiljø. Barnehagen har tilhørende skjemaer som skal benyttes når aktivitetsplikten igangsettes og hvis det skal lages en aktivitetsplan. Disse er tilgjengelig i Compilo.

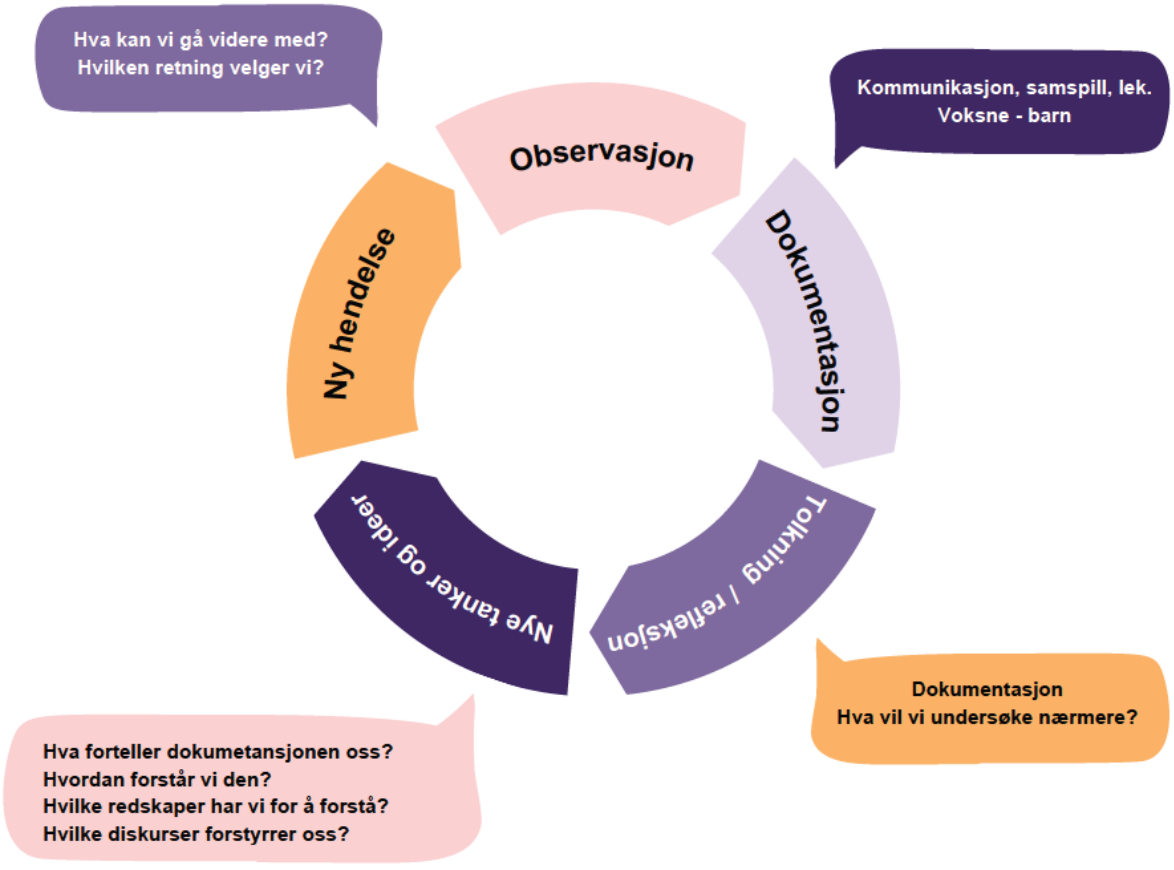
4 Barnehagens arbeidsmåter

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Vi arbeider kontinuerlig med planlegging, dokumentasjon og vurdering.
Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplanen, 2017)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. **Pedagogisk dokumentasjon** er en arbeidsmåte som bidrar til å sikre vurderingsarbeidet – i tråd med barnehageloven og rammeplan. Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer som observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Hensikten med pedagogisk dokumentasjon er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet.

Figur 5: Modellen viser bruken av dokumentasjon som pedagogisk arbeidsmåte

Dokumentasjon kan bidra til:

Barn

- Hjelpe barna å huske tilbake til, og sette ord på aktiviteten/hendelsen – gi ny inspirasjon til leken
- Et verktøy for at barna skal ta del i videre planlegging og vurdering
- Barna får en opplevelse av at det de gjør er viktig – de blir sett og hørt. Bidrar til å fremme et positivt selvbilde
- Synliggjør at andre barn handler og har andre løsningsforslag en dem selv

Personalet:

- Refleksjon og bevisstgjøring av egen praksis
- Lære mer om og reflektere rundt barns lærings-prosesser, tanker, meninger og relasjoner – utvikle vår evne til å SE
- Synliggjøre hva barna er opptatt av i hverdagen og rundt prosjekt vi arbeider med.
- Fungere som et løpende vurderingsverktøy – grunnlag for videre planer
- Se progresjon hos barn og ansatte – ved å se tilbake på prosesser

Foreldre:

- Synliggjøre barna sin hverdag- lek, læring og opplevelser
- Vise barnehagens innhold og arbeidsmåter
- Verktøy for videre samtale/ mellom barn og foreldre
- Utgangspunkt i foreldresamtaler

4.2 Fagområder

Rammeplan for barnehager har syv fagområder som barnehagen er innom i løpet av et år. I arbeid med fagområdene vil ofte flere områder være representert samtidig i prosjekt og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Periodevis vektlegges enkelte områder mer enn andre. Lek og barns rett til medvirkning påvirker innholdet i arbeidet med fagområdene. Fagområdene i barnehagen er stort sett de samme som barn senere møter i skolen.

Figur 6: Modell som viser fagområdene i rammeplanen

I arbeid med de ulike fagområdene

- får barna ulike erfaringer og opplevelser
- skapes det stemning og begeistring
- finner vi en riktig balanse mellom barne- og voksenstyrte aktiviteter
- skal vi være lydhøre for barns tanker og kunnskapssøking
- skal barn og voksne være nysgjerrige sammen, undrer oss og utvikler «vår kunnskap»

4.3 Digital praksis i barnehagen

Digital praksis i barnehagen (IKT) supplerer barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilbyr nye uttrykksformer. Vi jobber for å bygge profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK) i vår barnehage, som betyr at ansatte har fagkunnskap, pedagogisk kunnskap og teknisk kunnskap i bruk av digitale verktøy i barnehage. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Digitale verktøy brukes med fornuft og skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Ansatte i barnehagen skal ha kompetanse til å legge til rette for inkluderende, trygge og gode digitale miljøer for alle barn i barnehagen slik at den digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av ulike digitale verktøy i pedagogisk arbeid skal støtte opp om barns læreprosesser, bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn, samt at barna får støtte til å utvikle en begynnende etisk forståelse og digital dømmekraft.

4.4 Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Med bakgrunn i vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser, er vi opptatt av at progresjonen skal følge barnet og ikke alder. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer med utgangspunkt i deres nysgjerrighet, interesser og styrker. Vi tilrettelegger slik at barn har noe å strekke seg etter, støtter og stimulerer læringslysten, ser og bekrefter barna i mestringsøyeblikkene. Hvordan vi legger til rette for progresjon vil ha tett sammenheng med observasjoner og vurderinger vi gjør i hverdagen.

Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, små og store grupper, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, legger vi til rette for progresjon i barnehagen. Ved å være nærværende voksen i barnehagen, se barna og reflektere over vår praksis, skaper vi et miljø som vil fremme progresjon i lek, omsorg, danning og læring for både barn og voksne.

Eksempel på progresjon i barnehagen:

Figur 7: En illustrasjon av progresjon i barnehagen, her med eksempel "kommunikasjon, språk og tekst"

5 Overganger

Barnehagen er den første arenaen barna møter utenfor hjemmet og den er en del av det helhetlige utdanningsløpet. Hos oss dannes grunnlaget for videre læring. Samarbeid mellom hjem og barnehage ved oppstart og gjennom hele barnehagetiden, og etter hvert barnehage og skole er viktig for å skape en god overgang og sammenheng for videre utdanning.

5.1 Overgang hjem-barnehage

For de aller fleste barna er det en stor overgang å starte i barnehagen. Vi ønsker derfor å skape en sammenheng mellom hjemmet og barnehagen, og at overgangen skal være god for både barn og foreldre. Gjennom godt samarbeid med foreldrene kan vi bygge videre på tryggheten barnet har hjemmefra.

I overgangen fra hjem – til barnehage benytter vi oss av Fredrikstadmodellen, som vektlegger betydningen av at omsorgspersonen er tilstede og aktiv i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner med barna i oppstarten.

Lekegrupper før oppstart i barnehagen

Fra april/mai måned inviteres nye barn og foreldrene til besøksdager for å bli kjent og leke med de andre barna og de voksne på avdelingen.

5.1.2 Oppstart i barnehagen

Barnet vil de første dagene ha faste kontaktpersoner - som sammen med foreldre skal sikre barnet en god start i barnehagen. Det legges opp til foreldreaktiv tilvenning. Foreldre inviteres til foreldremøte og førstegangssamtale før oppstart, eventuelt i løpet av de første dagene etter oppstart.

5.2 Overganger innad i barnehagen

Vi starter intern overgangsperiode mellom avdelinger og hus fra mai måned. Da besøker barn og personale, ukentlig, den barnegruppen og avdelingen de skal starte på til høsten. Det gjennomføres overgangssamtaler mellom pedagogene på gammel og ny avdeling og foreldre får tilbud om en samtale med ny pedagog før oppstart.

5.3 Overgang til skole og SFO

Det siste året i barnehagen jobbes det for at barna skal få en trygg og god overgang til skolen. Fredrikstad har en felles rutine som alle barnehagene og skolene følger i forbindelse med denne overgangen.

Noe av det viktigste arbeidet før skolestart er å kunne ta kontakt med andre på en positiv måte. Vi har fokus på lek, vennskap, samarbeid, konflikthåndtering og positiv sosial adferd. Hverdagslivets ferdigheter og selvstendighet, det å kle av og på seg selv, gå på toalettet og «å ta ansvar for seg selv» øves også på. På våren drar skolestarterne på tur og besøker skole/SFO med barnehagen og de inviteres på førskoledager sammen med foreldrene.

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig uformell kontakt og i avtalte mer formelle samtaler. På gruppenivå vil samarbeid og medvirkning skje gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hvordan vår barnehage jobber for å legge til rette for dette viktige samarbeidet kan dere lese i tabellen nedenfor.

Foreldrene er en viktig ressurs for barnehagen og barn trenger trygge, tydelige og støttende foreldre. Foreldrekompasset er et program som legger til rette for økt kunnskap for foreldre, gjennom kunnskapsdeling og refleksjon sammen med andre foreldre. Programmet følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. På ett eller flere foreldremøter i året vil Foreldrekompasset bli gjennomført i vår barnehage. Mer informasjon på foreldrekompasset.no.

Figur 8: Illustrasjon Foreldrekompasset

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Foreldresamarbeid

Alle ansatte møter foreldre som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet, samt støtter og styrker foreldre i foreldrerollen.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage ser vi foreldre som ressurs gjennom å lytte, ha god kommunikasjon og gi anerkjennelse i hverdagen	*Tiltak/strategi* • *Vi møter foreldrene ved levering og henting.* • *Vi har foreldremøter og foreldresamtaler, både planlagte og uplanlagte.* • *Vi har Fau og Su møter.* • *Vi informere foreldrene gjennom Vigilo.*
I vår barnehagen utveksler ansatte og foreldre informasjon om barnets utvikling, trivsel, erfaringer, læring og helse	*Tiltak/strategi* • *Vi tilbyr foreldrene 2 samtaler i året og ved behov flere.* • *Vi har oppstartsamtaler.* • *Vi har besøksdager på våren for nye barn.* • *Vi har tett dialog ved tilvenning og tilpasser den uti fra hver enkeltes behov.* • *Vi gjennomfører en brukerundersøkelse.*
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene for et godt og trygt barnehagemiljø	*Tiltak/strategi* • *Vi har foreldrekompasset som tema på. foreldremøte på våren.* • *Vi tar foreldre og barn på alvor.* • *Vi følger rutiner og loven i forhold til aktivitetsplikten.* • *Vi veileder og støtter foreldrene.* • *Vi benytter tolk*

Barnets beste

Barnehagen skal ha barnets beste som grunnlag for alle valg og handlinger i det pedagogiske arbeidet.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage iverksetter vi kunnskapsbaserte tiltak, og har en praksis som bidrar til at barnet med sin familie får rett hjelp til rett tid	*Tiltak/strategi* • *Vi observere og prøver ut tiltak til barnets beste i dialog med foreldrene.* • *I samarbeid med foreldrene og henviser søker hjelp hos rette instanser.*
I vår barnehage har vi et anerkjennende og aktivt foreldresamarbeid, slik at samtykke	*Tiltak/strategi*

innhentes tidligst mulig for å etablere et godt samarbeid med ulike tjenester - til barnets beste	• *Vi samarbeider med ulike fag grupper.* • *Vi er ærlige og åpen med foreldrene.* • *Vi gir foreldrene råd og veiledning.* • *Vi tar imot råd og veiledning.*

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring

Livsmestring handler om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Barna skal få øve på å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Dette starter vi å øve på i tidlige alder, og det henger i tillegg tett sammen med arbeidet for inkluderende, trygt og godt barnehagemiljø. I barnehagen jobber vi på flere felt innenfor bærekraftig utvikling som påvirker hverandre og som er faktorer som påvirker barnas evne til å mestre livet sitt.

Rammeplanen sier at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det skal også skapes en økonomisk bevissthet rundt forbruket vårt og fordeling av ressurser i samfunnet. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Det legges til rette slik at barna kan lære gode holdninger, verdier og vaner som er i tråd med bærekraftig utvikling og livsmestring. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vår barnehage følger Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen.

I vår barnehage har vi fokus på bærekraft, mat og helse i et livsmestringsperspektiv

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skal vi bidra til at barna blir kjent med seg selv, kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser	*Tiltak/strategi* • *Tilstedeværende og lyttendevoksene.* • *Fokus på det psykososiale miljøet.* • *Samtaler om kropp og det å sette grenser for seg selv og akseptere andres grenser.* • *Benytter oss av litteratur om tema*
I vår barnehage har vi en bærekraftig og miljøvennlig praksis som etablerer gode vaner for barna	*Tiltak/strategi* • *Ta vare på naturen, like fint når vi drar, som da vi kom.* • *Tar vare på leker og materiell.* • *Lite matsvinn, reste fest, kildesortering av avfall.* • *Vi benytter oss av naturmaterialer.* • *Vi benytter oss av litteratur om tema.* • *Gi barn erfaringer med gjenbruk.* • *Søppel kan bli til gull- lage ting av ting vi i utgangspunktet ville kastet*
I vår barnehage legger vi til rette for helsefremmende aktiviteter, psykisk og fysisk,	*Tiltak/strategi* • *Vi benytter oss av gymsal (Borgehallen).* • *Skolestarterne har vanntilvenning.* • *Vi er lyttende, tilstedeværende og tar barns utrykk og følelser på alvor.* • *Vi er ute hverdag.* • *Vi benytter oss av Minirøris.* • *Vi går på turer i nærmiljøet.* • *Vi har fokus på god håndhygiene*

I vår barnehage har vi måltider som fremmer helse, mat- og måltidsglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse hos barna	*Tiltak/strategi* • *Vi har fokus på de gode samtalene rundt et måltid.* • *En voksen sittende ved bordet.* • *Barna er med på å tilberede måltidene.* • *Fokus på sundt kosthold og tilby nye smaker.* • *Regler og rutiner rundt et matbod*

Kildehenvisning

Lov om barnehager
Rammeplanen for barnehager (2017)
Kommunedelplan Oppvekst – Fredrikstad kommune 2021-2032
Plan for kvalitet i barnehagen 2023-2027
Helsedirektoratet
Boken: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole* (2022) av Pål Roland
Programmet «Være sammen»: Pål Roland/Ingunn Størksen «Alle barn på jorden har den samme rett!» 2 utgave, 1 opplag 2012

